

Sygn. akt VIII Gz 184/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział Gospodarczy

w składzie :

Przewodniczący SSO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2016 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko T. Ż.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 29 lutego 2016 roku, sygn. akt XI GC 76/16

postanawia :

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 29 lutego 2016 roku, Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie oddalił wniosek pozwanego z przedmiocie ustanowienia pełnomocnika z urzędu.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że na podstawie znajdującego w sprawie zastosowania art. 117 § 1, 2 i 5 k.p.c., ustanowienie pełnomocnika z urzędu jest możliwe, gdy strona jest zwolniona od kosztów sądowych albo nie jest zwolniona od kosztów sądowych, ale wykazała, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny oraz udział pełnomocnika w sprawie jest dla strony potrzebny, przy czym obie te przesłanki muszą wystąpić kumulatywnie, brak zaś jednej z nich uniemożliwia uwzględnienie wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Dokonując oceny treści złożonego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku i dochodach Sąd przyjął, że pozwany nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia pełnomocnika z wyboru, niemniej zdaniem Sądu udział profesjonalnego pełnomocnika w sprawie nie jest potrzebny. Sąd doszedł do przekonania, w oparciu o treść wnoszonych przez pozwanego pism, że pozwany sprawnie posługuje się językiem polskim, wnioski i oświadczenia składa w sposób jasny i niebudzący wątpliwości, są one przy tym adekwatne do stanu sprawy. Pozwany rozumie kierowane do niego pouczenia i potrafi samodzielnie wykonywać zobowiązania sądu. Nadto zdaniem sądu przedmiotowa sprawa nie jest skomplikowana pod względem faktycznym i prawnym.

Pozwany złożył zażalenie na powyższe orzeczenie domagając się jego zmiany poprzez przyznanie pełnomocnika z urzędu, ewentualnie uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania złożonego wniosku.

Uznając zaskarżone orzeczenie za wadliwe pozwany zgłosił zarzut błędu w poczynionych przez sąd ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawy rozstrzygnięcia polegający na uznaniu, że w realiach przedmiotowej sprawy nie zachodzą przesłanki pozwalające na wyznaczenie pełnomocnika z urzędu.

Pozwany nie zgodził się z twierdzeniem jakoby jego wnioski i oświadczenia składane były w sposób jasny i niebudzący wątpliwości, zaś sprawa nie była skomplikowana pod względem faktycznym ani prawnym, dlatego też udział zawodowego pełnomocnika nie jest konieczny. W tym względzie pozwany podkreślił, że przy formułowaniu wszystkich pism procesowych, korzystał z pomocy koleżanki, będącej studentką trzeciego roku prawa. Z oczywistych względów osoba ta nie mogła jednak towarzyszyć mu na rozprawie i składać w jego imieniu wszelkich wniosków, czy zadawać pytania.

Pozwany zaznaczył również, że o potrzebie przyznania pełnomocnika z urzędu można też mówić wtedy, gdy strona wprawdzie nie jest nieporadna, jednakże sprawa ma na tyle skomplikowany pod względem prawnym lub faktycznym charakter, że jej właściwe prowadzenie wymaga pogłębionej wiedzy prawniczej. Zdaniem pozwanego niniejsza sprawa bez wątpienia wymaga pogłębionej wiedzy prawniczej, której on sam nie posiada, dotyczy bowiem stosunków gospodarczych związanych z zawarciem umowy ustnej, nie popartej żadnymi dokumentami. Samodzielna obrona może być więc bardzo dotkliwa w skutkach, dlatego też pozwanemu zależy na skorzystaniu z pomocy profesjonalisty, który w sposób fachowy będzie go reprezentował.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Analiza zaprezentowanego na obecnym etapie materiału nie potwierdza, że w sprawie powództwa A. S. przeciwko T. Ż. o zapłatę udział profesjonalnego pełnomocnika jest konieczny.

Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia w świetle art. 117 § 2 k.p.c. ustanowienia adwokata lub radcy prawnego domagać się może strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części bądź osoba fizyczna niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych jeżeli z jej oświadczenia wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodzinie. Ponadto zgodnie z art. 117 § 5 k.p.c. Sąd uwzględni wniosek tylko wówczas, gdy udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny.

Dokonując oceny wskazanych powyżej przesłanek Sąd Rejonowy przyjął, że pozwany znajduje się w trudnej sytuacji majątkowej, a tym samym co do zasady usprawiedliwione jest jej żądanie o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Kwestia, czy skarżący jest w stanie ponieść koszty wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny nie jest więc przedmiotem niniejszych rozważań.

Zgodnie z art. 117 § 5 k.p.c. należy mieć jednak na uwadze, że udział zawodowego pełnomocnika w sprawie uznać można za potrzebny, gdy strona domagająca się jego ustanowienia nie jest w stanie sama poprowadzić swych spraw przed sądem, a więc jest na skutek nieporadności życiowej lub z innych względów (np. zdrowotnych) niezdolna do kompetentnego działania w sprawie, albo gdy sprawa jest na tyle skomplikowana faktycznie lub prawnie, że tylko pomoc prawnika może zapewnić stronie należyte jej prowadzenie.

Przeciwko ustanowieniu pełnomocnika z urzędu w niniejszej sprawie przemawia zatem to - co słusznie podkreślił Sąd Rejonowy - że pozwany prawidłowo formułuje swoje wystąpienia. Jego działania - niezależnie od braku doświadczenia w prowadzeniu procesów - świadczą o orientacji co do sposobu prowadzenia spraw sądowych. Skarżący nie ma wprawdzie wykształcenia prawniczego, jednak pełnomocnika ustanawia się jedynie dla osób nieporadnych życiowo, które mają problemy z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych, a nie dla wszystkich podmiotów nielegitymujących się odpowiednim wykształceniem. Celem instytucji ustanowienia profesjonalnego pełnomocnika z urzędu jest bowiem pomoc stronie w czynnościach procesowych.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, że skarżący w sprzeciwie od nakazu zapłaty jasno wyartykułował żądanie oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów postępowania. Wyczerpująco przedstawił stan faktyczny uzasadniający to żądanie, co wbrew zarzutom skarżącego nie świadczy o jego zawilości. Pozwany zgłosił też zarzuty wynikające z prawa materialnego (w zakresie braku skuteczności odstąpienia od umowy czy braku dostatecznych podstaw do odstąpienia) oraz zarzut potrącenia. Powyższe nie potwierdza zasadności zarzutu o skomplikowanym stanie prawnym sprawy. O prawidłowości działania pozwanego i skuteczności składanych zarzutów świadczy okoliczność, że stały się one przedmiotem rozważań sądu I instancji. O nieporadności poznawanego nie może świadczyć przy tym ewentualne zasięgnięcie konsultacji u (jak podaje pozwany) koleżanki studiującej prawo, powyższe nie wyłącza bowiem efektywności działań pozwanego podejmowanych w toku całego procesu, zwłaszcza zaś w trakcie rozprawy, kiedy to pozwany miał możliwość zadawania pytań, z której prawidłowo skorzystał, a przesłuchanie zakończono wobec dalszego braku pytań. Pozwany podejmuje zatem czynności procesowe i redaguje pisma w taki sposób, że wywołują one skutki procesowe, w odpowiednim czasie składa wnioski, a więc ma wiedzę i rozeznanie wystarczające do samodzielnego podejmowania czynności procesowych w sprawie. Czynności podejmowane przez pozwanego i redagowane przez niego pisma pozwalają bez trudności ustalić jego zamiary i tok rozumowania. Także wniosek o ustanowienie pełnomocnika złożony w niniejszej sprawie wskazuje, że pozwany nie ma problemu ze sporządzeniem pism procesowych i znane są mu poszczególne instytucje zarówno prawa cywilnego materialnego, jak i procesowego, zatem nie może być uznany za osobę nieporadną i nie potrzebuje pomocy pełnomocnika. Udzielenia takiej pomocy nie uzasadnia również stan faktyczny i prawny sprawy.

W tym stanie rzeczy wobec braku podstaw do kwestionowania wydanego przez Sąd Rejonowy orzeczenia, na podstawie art. 385 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zażalenie jako bezzasadne należało oddalić.

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...),
2. (...)
3. (...)
4. (...)